

Практична робота № 2

Тема: алгоритмічна компенсація випадкових похибок інформаційних сигналів у вимірювальному каналу

Мета роботи: отримати навики обробки випадкових похибок інформаційних сигналів у вимірювальному каналі за допомогою програми GNU OCTAVE.

2.1. Основні теоретичні відомості

Результат розподілу на ОВ і фон (сегментації) початкового двовимірного масиву $f_0(n,m)$ та його алгоритмічної оцінки $\hat{f}_0(n,m)$, отриманої в результаті компенсації похибок, $Q_{\hat{f}_0}$ і $\hat{Q}_{\hat{f}_0}$ – множини точок, що належать ОВ відповідно у початковому двовимірному масиві $f_{\text{над}}(n,m)$ та у його алгоритмічній оцінці $\hat{f}_{\text{над}}(n,m)$, $\oplus$ – логічна операція визначення суми за модулем 2; $l_{\text{еф}}$ – сумарна довжина контуру ОВ в д.т.

Як було визначено в підрозділах 1.3 і 2.2, вимірювальний канал приладової системи складається з двох основних частин:

- ПФВЗ з частотною передаточною функцією $W_f(j\omega_1, j\omega_2)$, що вносить похибки у відеозображення;
- цифрової ЕОМ з частотною передаточною функцією $W_{\text{еф}}(j\omega_1, j\omega_2)$, що компенсує похибки відеозображенень з вимірювальною інформацією.

Цифрова ЕОМ виконує алгоритмічну компенсацію (фільтрацію) випадкових похибок відеозображень, що виникають в ПФВЗ. Фільтрацію двовимірних сигналів розглянуто в багатьох наукових працях [155, 160, 161, 245, 251, 306, 317 – 320]. Частотна передаточна функція оптимального фільтра випадкових похибок відеозображень дорівнює [155, 160, 245]:

$$S_{f\ddot{\alpha}}(\omega_1, \omega_2) = \frac{4D_{f\ddot{\alpha}}\alpha_x\alpha_y}{(\alpha_x^2 + \omega_1^2)(\alpha_y^2 + \omega_2^2)}, \quad S_\xi(\omega_1, \omega_2) = \frac{4D_\xi\alpha_{x\xi}\alpha_{y\xi}}{(\alpha_{x\xi}^2 + \omega_1^2)(\alpha_{y\xi}^2 + \omega_2^2)}. \quad (3.7)$$

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	МММТ.420.004.004 – ЗП2	Арк.
						16

Приклад спектральних щільностей вимірюваної інформації та її випадкових похибок згідно формул (3.6) і (3.7) наведено в табл. В.1 та на рис. В.1. Початкові дані та результати розрахунку частотних характеристик оптимального фільтра для компенсації випадкових похибок відеозображенъ згідно формул (3.5) і (3.7) наведено в табл. В.1, В.2 та на рис. 3.1.

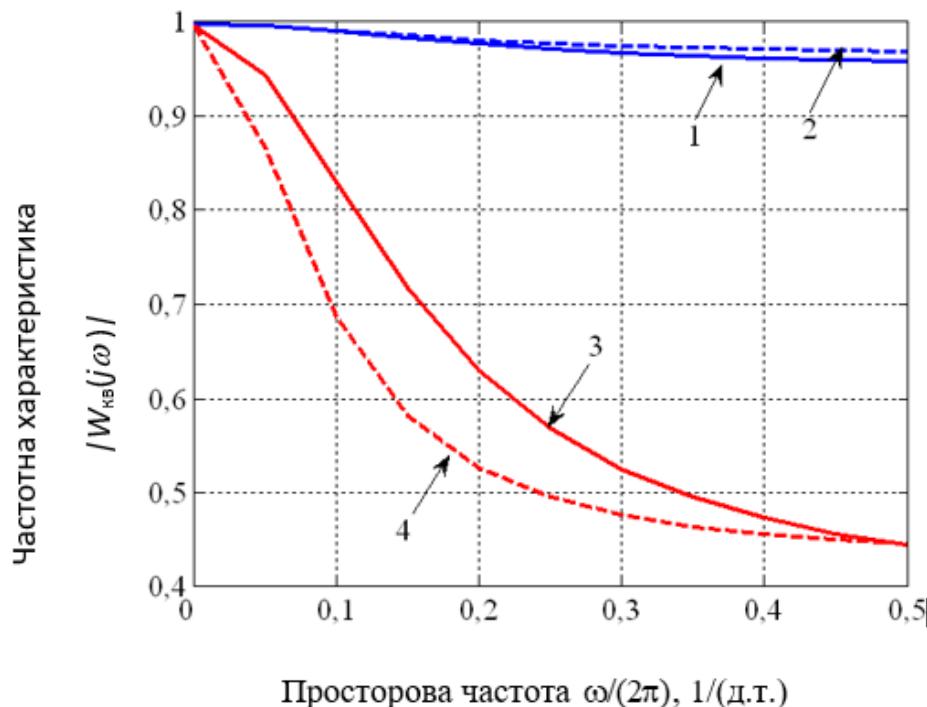

Рис. 2.1. Частотна характеристика оптимального фільтра для компенсації випадкових похибок на відеозображені виробу з граніту Покостівського родовища: цифровий фотоапарат Sony Cyber-Shot DSC-H9, нормальні умови вимірювань, $\psi_{\text{n}/\phi} = 55 \text{ дБ}$ (1 – вздовж осі Ox ; 2 – вздовж осі Oy); відеокамера Panasonic M3000, робочі умови вимірювань на виробництві, $\psi_{\text{n}/\phi} = 40 \text{ дБ}$ (3 – вздовж осі Ox ; 4 – вздовж осі Oy)

Перевагою формул (3.7) є можливість розділення виразів для спектральних щільностей та частотної передаточної функції оптимального фільтра на дві частини, кожна з яких залежить тільки від однієї просторової частоти ω_1 або ω_2 . Такий підхід використано для алгоритмичної компенсації випадкових і динамічних похибок на основі штучних нейронних мереж.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	МММТ.420.004.004 – ЗП2	Арк.
						17

2.2. Виконання роботи

Варіант	Початкові дані для розрахунку					
	Корисний сигнал вимірювальної інформації			Випадкові викривлення (шум)		
	Параметр кореляційної функції α_x , (д.т.) ⁻¹	Параметр кореляційної функції α_y , (д.т.) ⁻¹	Середньо-квадратичне значення амплітуди σ_{f2} , д.р.	Параметр кореляційної функції $\alpha_{x\xi}$, (д.т.) ⁻¹	Параметр кореляційної функції $\alpha_{y\xi}$, (д.т.) ⁻¹	Середньо-квадратичне значення амплітуди σ_ξ , д.р.
4	0,064	0,037	28,6	1,552	0,881	3,9

Примітки: 1. Канал Y відповідає яскравості кольорового відеозображення, що обчислюється за формулою $Y = 0,30R + 0,59G + 0,11B$, де R , G і B – відеосигнали в каналах червоного, зеленої та синього кольору.

2. Частота зрізу ω_{10} визначається за умови $|W_{\text{KB}}(j\omega_1, j\omega_2)| = 0,5$ при $\omega_2 = 0$, частота зрізу ω_{20} – за умови $|W_{\text{KB}}(j\omega_1, j\omega_2)| = 0,5$ при $\omega_1 = 0$.

3. * – частота зрізу лежить за межами смуги перепускання 0 ... 0,5 (д.т.)⁻¹ для цифрового відеозображення, що представлено дискретними відліками.

1.2.1. Виконуємо перетворення за допомогою програми Matlab для зображення у вигляді еліпсу, код програми наведений у роботі № 1.

Розмір зображення рядка та стовпці д.т. 1024 x 1024

Фігура 2 – еліпс

Кількість кадрів 30

ширина погр. кривої (перепаду яскравості в рядку) д.т. 12

розмір маски фільтра д.т. 3

вів змаза під час руху відеокамери <=20 д.т. 0

кут змаза під час руху відеокамери град. 0

сигнал шум у dB 40

Ампл. погріш без фільтр після фільтр

СКО серед д.у. 3.150 2.2100

SNR серед dB 34.518 42.842

PSNR серед dB 64.521 58.475

Параметри похибки геометричних ознак д.т.

Погріш без фільтр, д.т. площа% центр x центр у широта висота

Максимальна 0.081 0.112 0.073 3.870 2.000

Макс дов 0.078 0.109 0.71 3.750 2.000

Серед зн -0.003 0.003 -0.002 0.800 0.000

СКО 0.009 0.009 0.004 0.640 0.000

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	MMMT.420.004.004 – ЗП2	Арк.
						18

Погріш невпадання контуру без фільтр після фільтр
макс д.т./довжину контуру 0.124 0.094
макс дов д.т./довжину конт 0.091 0.071
серед д.т./довжину контуру 0.075 0.063
СКО д.т./довжину контуру 0.020 0.020

2.2.2. Моделювання зображення.

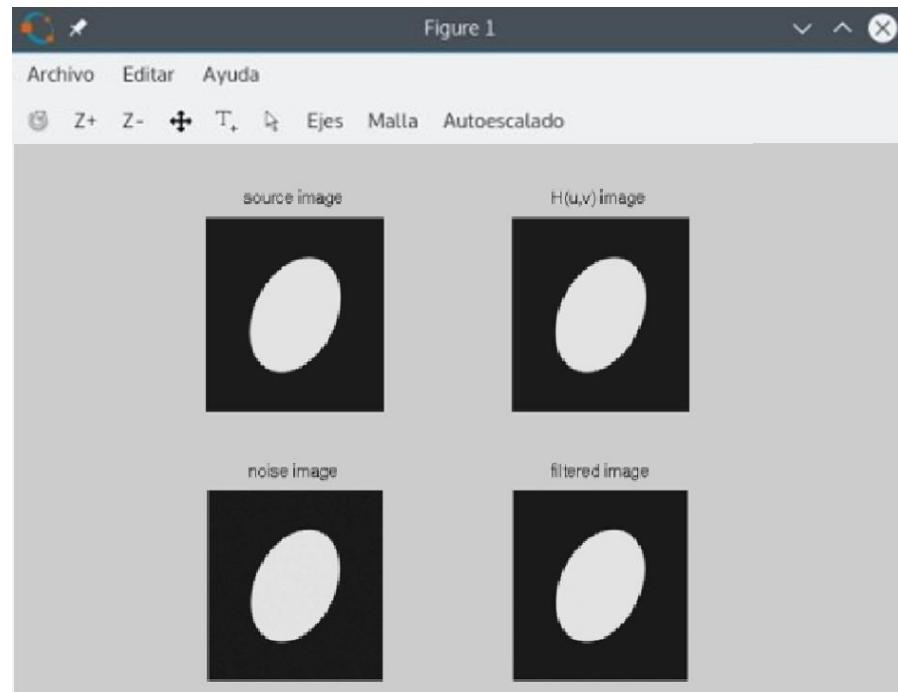

Рис. 2.2. Результат виконання програми

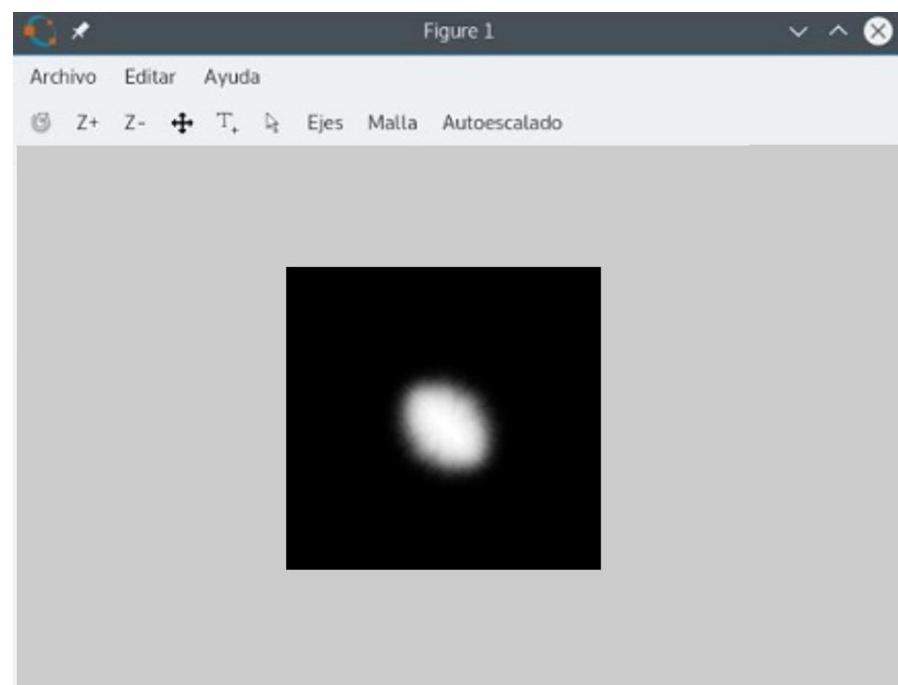

Рис. 2.3. Спектр вихідного зображення

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

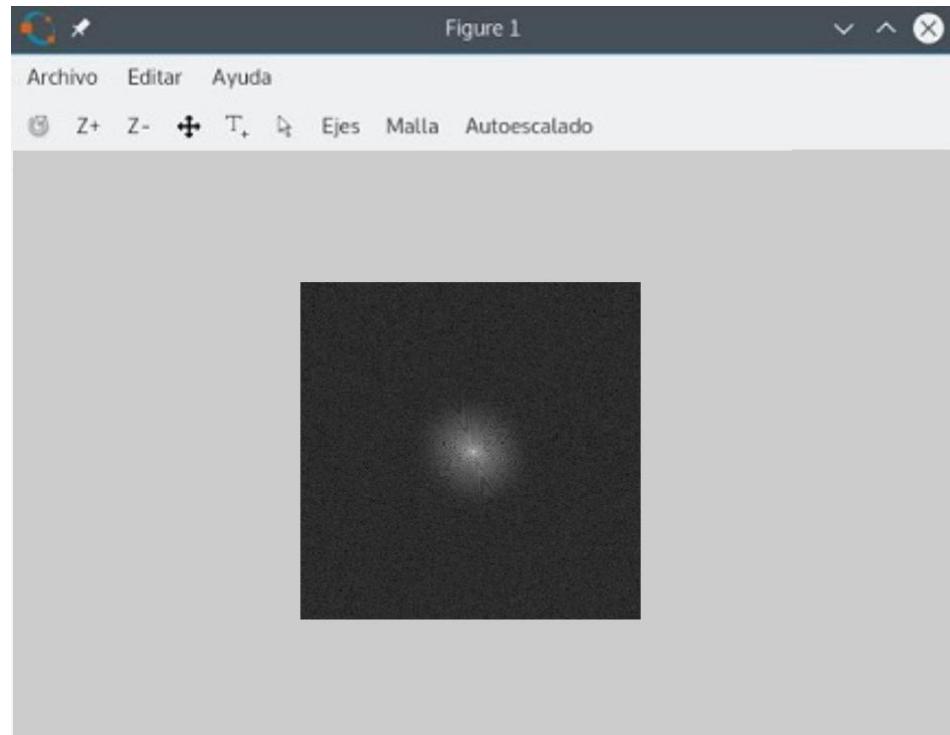

Рис. 2.4. Спектр зображення з шумом

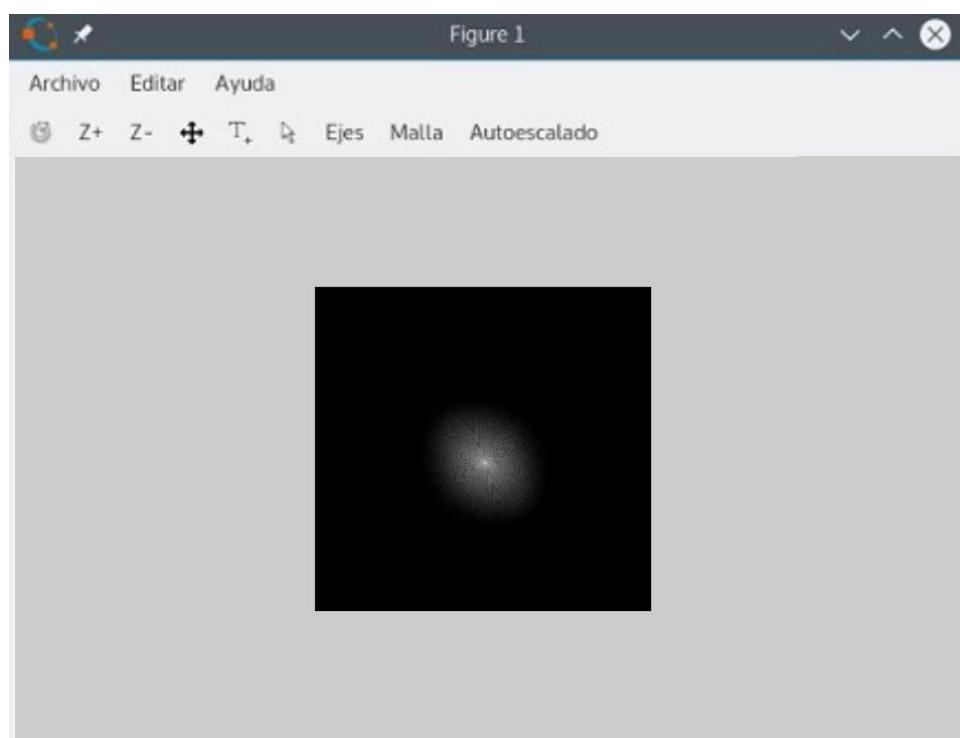

Рис. 2.5. Спектр зображення після фільтрації

Висновок: на данній практичній роботі було отримано навики обробки випадкових похибок інформаційних сигналів у вимірювальному каналі за допомогою програми MATLAB.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	МММТ.420.004.004 – ЗП2	Арк. 20
------	------	----------	--------	------	------------------------	------------